

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 12C/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220201812
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Orlai
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6220201812.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Zoltánom Orlaiom v spore žalobcu D. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX T. X., zastúpeného JUDr. Jánom Vinarčíkom, advokátom, so sídlom Pod Rybou 5, Banská Bystrica, proti žalovanej U. Z. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX/XX, XXX XX T. X., zastúpenej JUDr. Jozefom Veselým, advokátom, so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej sa proti žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Pôvodne žalovanému G. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX/XX, XXX XX T. X. sa proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Súd **z r u š u j e** neodkladné opatrenie Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 12C/30/2020 - 4 zo dňa 02. 11. 2020.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručенou súdu dňa 28. 10. 2020 sa žalobca voči pôvodne žalovanému G. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. Č.. XX, XXX XX T. X. domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese T. X., obec a k. ú. Y., evidovaným Okresným úradom Veľký Krtíš - katastrálny odbor, na LV č. XX ako parcela registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², dom súp. č. XX stojaci na parcele registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², ktoré boli v tom čase v jeho výlučnom vlastníctve v podiele 1/1 - ina. Žalobu odôvodnil tým, že nehnuteľnosti daroval na maloletého vnuka, žalovaného v dobrej viere, že sa o neho postará v starobe a bude mať celý život strechu nad hlavou zabezpečenú. Jeho podmienkou bolo, aby bolo zapísané jeho právo doživotného užívania. V tej dobe nekontroloval túto skutočnosť, nakoľko nemal dôvod a dôveroval im, no zistil, že toto právo zapísané nie je, tak má strach, že príde o strechu nad hlavou. Vrátania daru sa domáha z dôvodu, že nie len darca ale aj jeho matka sa ku nemu už dlhú dobu správajú tak, že hrubo porušujú dobré mravy, svoje vulgárne verbálne vyjadrenia prezentujú tak, že „keď ma naserieš, tak to tu všetko rozbijem.“ Keď matku obdarovaného jej manžel, jeho syn naserie, tak mu predá aj strechu nad hlavou. Celý čas tieto vyhrážky trpel, až kým sa nedozvedel, že svoje slová aj naplnili a že žalovaný prepisuje predmetné nehnuteľnosti na svoju matku. Bojí sa o svoje bývanie, nakoľko má už 70 rokov, je chorý, nevládze, je odkázaný na pomoc,

ktorej sa mu od žalovaného vôbec nedostáva. Žalovaný sa nikdy nezaujímal o nehnuteľnosti, ani mu nijakým spôsobom nepomáha. Matka žalovaného ho neustále osočuje a vulgárne sa o ňom vyjadruje na verejnosti, čoho bol nie raz svedkom. Žalovaného niekoľkokrát vyzval na vrátenie daru, pričom na výzvy reagoval tak, že ho ignoroval, odmietol mu nehnuteľnosti vrátiť. Ku žalobe žalobca predložil výpis z listu vlastníctva č. XX pre k. ú. a obec Y..

2. Pôvodne žalovaný G. Y. vo vyjadrení doručenom súdu dňa 15. 01. 2021 žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Ďalej uviedol, že žalobca je jeho starý otec, ktorý mu dňa 22. 08. 2008 daroval nehnuteľnosti, ktoré sú špecifikované v žalobe. Okrem toho mu daroval aj nehnuteľnosti, ktoré sú vedené na LV č. XX pre k. ú. a obec Y. ako parc. č. XX vo výmere XXX m², zastavaná plocha a nádvoria v 1-ici, pričom tieto nehnuteľnosti nie sú predmetom konania. Starý otec podpísal zmluvu dňa 22. 08. 2008, pričom jeho podpis bol úradne overený tým, že keďže on bol čase darovania maloletý, tak ho pri týchto úkonoch zastupovala jeho matka Z. Y., t. č. U. a otec G. Y.. Okresný súd Veľký Krtíš v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/107/2008 schválil tento právny úkon v prospech jeho osoby. Tieto nehnuteľnosti potom on následne ďalej daroval svojej matke U.. Z. U. Darovacou zmluvou zo dňa XX. XX. XXXX, pričom vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 29. 12. 2020. Ďalej uviedol, že jeho zmluvná voľnosť nebola ničím obmedzená. Jeho rozhodnutie previesť - darovať tieto nehnuteľnosti jeho matke vychádzala z jeho osobného presvedčenia, pričom na nehnuteľnostiach nebolo zriadené právo doživotného užívania predmetných nehnuteľností v prospech žalobcu. Takýto stav bol vyše 12 rokov a žalobca sa nikdy nedomáhal ani po dovŕšení jeho plnoletosti, aby takéto právo tam bolo zriadené. Platí zásada, že právo patrí bdelym a údaje uvedené na príslušných LV sú verejné. Žalobca uzavrel zmluvu slobodne, vážne, zrozumiteľne, dokonca aj podpísal návrh na vklad zo dňa 15. 10. 2008, pričom v tomto návrhu na vklad sa nedomáhal zriadenia práva doživotného užívania k predmetným nehnuteľnostiam. Žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ani nenavrhol vypočuť svedkov ohľadne toho, že sa k nemu správa vulgárne, resp. že sa k nemu jeho matka správa vulgárne, že ho osočuje na verejnosti. Žalobca má trvalý pobyt vo T. X., pričom sa bojí o ďalšie bývanie, tak nevysvetlil, prečo ak býva vo T. X. na označenej adrese, má trvalý pobyt, prečo má obavu o svoje bývanie v obci Y.. Pokiaľ žalobca tvrdí, že mal reagovať takým spôsobom na vrátenie daru, že ho odignoroval a odmietol mu nehnuteľnosti vrátiť, tak v tomto smere nepredložil žiadny dôkaz kedy, akým spôsobom sa tak malo stať. K vyjadreniu pôvodne žalovaný predložil Darovaciu zmluvu zo dňa XX. XX. XXXX, Darovaciu zmluvu zo dňa XX. XX. XXXX, návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra zo dňa 09. 10. 2020, návrh vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo dňa 15. 10. 2008, rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 6P/107/2008 - 19 zo dňa 04. 09. 2008.

3. Uznesením č. k. 12C/30/2020 - 76 zo dňa 19. 05. 2021 súd pripustil zmenu strán sporu na strane žalovaného tak, že z konania vystúpil žalovaný G. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. XXX/XX, XXX XX T. X. a do konania na strane žalovaného vstúpila jeho matka U.. Z. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. XXX/XX, XXX XX T. X.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09. 06. 2021. Uvedenú zmenu strán sporu súd pripustil s poukazom na to, že vlastníkom nehnuteľností evidovaných na LV č. XX pre k. ú. a obec Y. sa stala žalovaná U.. Z. U. na základe Darovacej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX, ktorej vklad bol povolený dňa 29. 12. 2020, teda až po začatí konania nastali vecno- právne účinky nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

4. Žalovaná vo vyjadrení doručenom súdu dňa 07. 06. 2021 prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala žalobu zamietnuť. Ďalej uviedla, že G. Y. už nie je účastníkom konania, takže žalobca sa nemôže domáhať vrátenia daru od žalovanej, pretože v tomto smere nedošlo k uzavretiu žiadnej darovacej zmluvy so žalobcom a žalovaná nadobudla nehnuteľnosti na náklade iného právneho úkonu. Žalobca nešpecifikoval, prečo by sa mal domáhať od žalovanej vrátenia daru ako takéto.

5. Žalobca vo vyjadrení doručenom súdu dňa 29. 07. 2021 uviedol, že v čase podania žaloby bol vlastníkom nehnuteľností G.Q. Y. a k prevodu vlastníckeho práva došlo až počas konania, po nariadení predbežného opatrenia. Žalovaná vedela, že prebieha súdne konanie a aj to, že došlo k nariadeniu predbežného opatrenia a preto svojim konaním, resp. nekonaním dopustila, aby došlo k prevodu nehnuteľností, preto spôsobila stav akéhosi bezprávia.

6. Žalovaná vo vyjadrení doručenom súdu dňa 17. 08. 2021 zotrvala na svojom vyjadrení. Opätovne zdôraznila, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, keďže došlo k zmene účastníkov konania na základe návrhu žalobcu, kde G. Y. už nie je účastníkom tohto konania.

7. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 16. 11. 2021 v neprítomnosti žalovanej v súlade s ustanovením § 180 CSP. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní predložil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti žalovanej vystavené dňa 16. 11. 2021, z ktorého vyplýva, že žalovaná je práceneschopná od 15. 11. 2021. Žalovaná nepožiadala o odročenie pojednávania.

8. Žalobca na pojednávaní pri svojom výsluchu uviedol, že pokiaľ sa týka darovacej zmluvy z roku 2008, tak táto prebehla v poriadku. V tom čase za maloletého darováciu zmluvu podpisovala jeho matka. Potom sa dozvedel, že obdarovaný prevádza túto nehnuteľnosť na svoju matku. To ho nahnevalo, prečo to jeho matka spravila. Ešte predtým sa však dopyčul kadejaké sprosté reči ohľadne toho, že matka obdarovaného sa vyjadruje v tom zmysle, že príde o strechu nad hlavou. Minulý rok v lete prišiel za ním vnuk na T. I. a pýtal od neho a jeho bývalej manželky peniaze na výživné, pretože jeho syn bol v tom čase vo väzbe. Oni mu povedali, že mu peniaze nedajú a začal sa im vyhrážať, že to tu všetko rozbije, tak ho potom jeho žena vyšupovala a odvtedy už tam potom nebol. Okrem toho jedného konfliktu v minulom roku s obdarovaným nemal žiadne iné konflikty. Poriadne ho ani nevidel. Naposledy pred dvomi rokmi ho bol tiež pozrieť v nemocnici. Žiadnych iných vyhrážok sa obdarovaný voči nemu nedopustil. V roku 2008 tieto nehnuteľnosti daroval obdarovanému preto, pretože ich mu chcel darovať, pretože si myslel, že sa o neho postará. V tom čase nevedel, že medzi matkou obdarovaného a jeho synom vzniknú nejaké problémy. Možno keby nechala nehnuteľnosti na obdarovanom, tak by od neho nič nežiadal späť. Hlavným dôvodom, prečo podal túto žalobu je skutočnosť, že teda nehnuteľnosti obdarovaný prepísal na matku. Nezaujímajú sa o neho, majú špekulatívne úmysly, ešte sa mu aj vyhrádzajú. Po tomto incidente v minulom roku sa mu nevedel dovolať, preto ho ani nevedel vyzvať na vrátenie daru. Odvtedy s ním nebol v kontakte. Toho času býva na adrese Y. Č.. XX. Pokiaľ je v evidencii obyvateľov uvedené, že má prechodný pobyt na adrese Y. Č.. XX, tak toto je chybný údaj. Správne má byť Y. Č.. XX. Zásielky si preberá aj na T. Č.. XX, ale tiež mu chodia zásielky aj na adresu Y. Č.. XX. Dom na T. Č.. XX je jeho a jeho ženy. Pri incidente v lete minulého roku bola prítomná jeho žena a dcéra. Potom ako prebehlo darovanie v roku 2008, tak v tomto dome aj býval a aj býva. Investuje do neho peniaze, opravuje si ho postupne. Platí si aj domovú daň. Žalovaná len tento rok zaplatila daň z nehnuteľnosti za dom. Potom, ako bola podpísaná darovacia zmluva, tak nikto sa u neho neukázal, ani sa o ten dom nezaujímali. V minulosti sa nestalo, že by mu niekto bránil v užívaní týchto nehnuteľností, že by ho niekto z toho vyhánal. Od tohto incidentu v lete minulého roku sa ku nemu obdarovaný hrubým spôsobom nesprával. Obdarovaného o pomoc nežiadal, je toho názoru, že keď niekomu niečo daruje, tak od neho očakáva, že sa o neho postará.

9. Svedok G. Y., nar. XX. XX. XXXX pri svojom výsluchu na pojednávaní uviedol, že žalobca je jeho starý otec a žalovaná je jeho mamina. So starkým má dobrý vzťah. Potom, ako sa jeho rodičia rozviedli, tak starý otec ukončil kontakt so sestrou aj s ním. Nie si je vedomý, že by sa vo vzťahu k starému otcovi dopustil takého konania, ktoré by zakladalo konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Nikdy sa starému otcovi nevyhrážal. Nikdy ho o žiadnu pomoc nepožiadal. Pred tým, ako sa rodičia rozviedli v roku 2015, starý otec sa u nich zakaždým, keď bol nejaký sviatok, zastavil. Vždy keď to mal cestou, keď bol vo T. X., tak ich prišiel pozrieť. Neboli medzi nimi žiadne konflikty. Potom, ako sa rodičia rozviedli, tak ten kontakt s ním skončil. Jedine vtedy sa stretli, keď prišiel ku starkého žene, resp. keď on išiel ku otcovi a on tam náhodou bol, tak sa vtedy stretli. Nehnuteľnosti ďalej daroval na svoju matku, pretože má v záujme ísť pracovať do zahraničia a hrať tam aj futbal. Nevedel by sa o to všetko starať. Žalobca ho nikdy nevyzval na vrátenie daru. Jedenkrát, keď spolu telefonovali, tak mu len hovoril, že sa má k nemu zastaviť, ale vtedy nemal čas, tak povedal, že sa zastaví inokedy. On do telefónu povedal, že tak to potom preberú inokedy. Pokiaľ sa týka incidentu, ktorý sa mal stať minulý rok v lete, tak to bola len hádka medzi ním a starou matkou ohľadne toho, že ona osočovala jeho matku nepravdivými slovami veľmi hnusne. On reagoval na to takým spôsobom, že jej povedal, že tam už nikdy nepríde ale z jeho strany nepadli žiadne vyhrážky. O túto darovanú nehnuteľnosť sa nijakým spôsobom nestaral. Žil tam starký. Nepýtal od neho žiadne nájomné, ani to nemá v pláne, ani jeho matka to nemá v pláne. Neplatil žiadne dane, ani neprispieval na túto nehnuteľnosť, pretože ešte pred dvomi rokmi bol maloletý.

10. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že v prebiehajúcom konaní sa pojednáva o základných, osobných a majetkových právach žalobcu. Žalobca nebol v konaní do dnešného dňa právne zastúpený. Nemal vedomosť o tom, akým spôsobom môže predkladať dôkazy. Preto navrhol, aby súd vo veci vypočul bývalú manželku žalobcu, syna žalobcu a dcéru žalobcu a tiež samotnú žalovanú a to za účelom ozrejmenia incidentu, ktorý sa mal stať v lete minulého roku a tiež za účelom ozrejmenia

toho, ako sa mala vyjadrovať žalovaná na adresu žalobcu. Tiež poukázal na to, že podľa príslušnej judikatúry je možné výzvu na vrátenie daru pokladať za doručenie najneskôr dorúčením žaloby o určenie vlastníckeho práva.

11. Zástupca žalovanej na pojednávaní zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Ďalej uviedol, aby súd vzhľadom na podané návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov prihlíadal na príslušné ustanovenia CSP o koncentrácii konania a to vzhľadom na to, že tieto dôkazné prostriedky neboli navrhnuté včas už v samotnej žalobe. Ďalej na pojednávaní žalobca uviedol skutočnosti a iné dôvody, ako boli uvedené v predmetnej žalobe. Tiež nebolo preukázané, že by žalobca žiadal od vnuka alebo od nevesty akúkoľvek pomoc v chorobe, v starobe, resp. že by bol nejakým spôsobom obmedzený v užívaní nehnuteľností, ktoré v súčasnosti bezplatne užíva. Napriek tomu, že nebolo zapísané právo doživotného užívania v prospech žalobcu v katastri nehnuteľností, žalovaná ani predchádzajúci vlastník nijakým spôsobom žalobcu neobmedzili v užívaní tejto nehnuteľnosti.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré k žalobe ako aj k vyjadreniam predložili sporové strany, tiež výsluchom žalobcu a svedka G. Y., nar. XX.XX.XXXX.

13. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav.

14. Medzi žalobcom ako darcom a pôvodne žalovaným G. Y., nar. XX.XX.XXXX ako obdarovaným, bola uzatvorená Darovacia zmluva zo dňa XX.XX.XXXX, na základe ktorej žalobca daroval v tom čase mal. vnukovi G. Y. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese T. X., obec a k. ú. Y., evidované Okresným úradom Veľký Krtíš - katastrálny odbor, na LV č. XX ako parcela registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere XXX m², parcela registra "C" KN č. XX/X - záhrady o výmere XXX m², dom súp. č. XX stojaci na parcele registra "C" KN č. XX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere XXX m², v podiele 1/1 - ina a tiež nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese T. X., obec a k. ú. Y., evidované Okresným úradom Veľký Krtíš - katastrálny odbor, na LV č. XX ako parcela registra "C" KN č. XX - zastavané plochy a nádvorcia o výmere XXX m², v podiele 1 - ica. Zmluvu za maloletého obdarovaného podpísala matka Z. Y. ako jeho zákonná zástupkyňa. V čl. III zmluvy sa darca s obdarovaným dohodli na tom, že darca D. Y. bude mať doživotné právo užívania vyššie uvedených nehnuteľností. Následne Okresný súd Veľký Krtíš rozsudkom č. k. 6P/107/2008-19 zo dňa 04.09.2008 schválil za maloletého právny úkon - Darovaciu zmluvu zo dňa XX.XX.XXXX. Návrh o povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podával dňa 15.10.2008 žalobca, ktorý tento návrh aj podpísal. Súčasťou tohto návrhu nebol návrh na vklad vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania nehnuteľností v prospech darcu. Darovacou zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX G. Y. daroval nehnuteľnosti vedené na LV č. XX, pre k. ú. a obec Y. žalovanej, svojej matke U.. Z. U., nar. XX.XX.XXXX. Vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 29.12.2020. Žalobca je od 04.11.1981 prihlásený k trvalému pobytu na adrese T. XXX/XX, T. X. a k prechodnému pobytu je od 18.05.2020 prihlásený na adrese Y. XX.

15. Podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“); žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu.

16. Podľa § 628 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka; darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

17. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka; darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

18. Súd pri svojom rozhodovaní vyhádza z vyššie citovaných ustanovení zákona. Podľa ustálenej súdnej praxe, k platnosti právneho úkonu darcu smerujúceho k vráteniu daru z hľadiska jeho určitosti je nevyhnutné, aby v ňom boli uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí hrubé porušenie

dobrych mravov voči nemu alebo členom jeho rodiny. V prípade, že právny úkon je obsiahnutý v žalobe, nastávajú účinky okamihom, kedy bola žaloba doručená obdarovanému. Občiansky zákonník nestanovuje žiadne náležitosti výzvy k vráteniu daru ani jej obsah. Výzvu na vrátenie daru je nutné posudzovať z hľadiska všeobecných náležitostí právneho úkonu, ako prejavu vôle, podľa ustanovenia § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo púhy nevďak, ale iba také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo o sústavné porušovanie dobrých mravov a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a pod. Musí ísť o také správanie sa obdarovaného, ktoré možno objektívne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti, za ktorých k nemu došlo, posúdiť ako hrubé porušenie mravných a etických noriem spoločnosti. Nevyžaduje sa úmyselné správanie, ani spáchanie trestného činu. Okamihom správania sa obdarovaného, ktorým voči darcovi a členom jeho rodiny hrubo porušil dobré mravy, vzniká darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Ak darca toto právo využije, zaniká darovací vzťah okamihom, keď jeho prejav vôle došiel obdarovanému. Týmto okamihom sa ruší darovacia zmluva, obnovuje sa pôvodný právny vzťah, t. j. obnoví sa vlastníctvo darcu k veci ex nunc a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom, je povinný vec mu vydať. V prípade, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a obdarovaný odmieta darcovi nehnuteľnosť dobrovoľne vydať a prepísať v katastri nehnuteľností, darca sa musí potom domáhať na súde žalobou o určenie vlastníckeho práva k daru podľa § 137 písm. c) CSP, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva darcu do katastra nehnuteľností, ktorý sa vykoná záznamom, podľa § 34 katastrálneho zákona (uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/78/2019 a uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Co/270/2019).

19. Zhodne z vyššie uvedeným právnym názorom je koncipovaná aj predmetná žaloba ako žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Ako žalovaný bol v žalobe označený obdarovaný G. Y., nar. XX.XX.XXXX, ktorý v čase podania žaloby bol ako vlastník sporných nehnuteľností vedený v katastri nehnuteľností. Darovacia zmluva zo dňa X.XX.XXXX, na základe ktorej obdarovaný, ďalej previedol nehnuteľnosti na svoju matku, nadobudla vecno právne účinky až v priebehu konania dňa 29.12.2020, kedy bol povolený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech jeho matky. Pôvodne žalovaný G. Y. v priebehu konania prestal byť vlastníkom nehnuteľností, preto potom v zmysle § 80 ods. 1 CSP sa pasívne legitimovanou v konaní stala matka pôvodne žalovaného G. Y., U.. Z. U.. Ako predbežnú otázku súd v musel v konaní skúmať, či boli splnené podmienky na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak by tieto podmienky boli splnené, tak by to znamenalo, že okamihom doručenia kvalifikovanej výzvy na vrátenie daru by došlo k zániku darovacieho vzťahu a pôvodne žalovaný by prestal byť vlastníkom nehnuteľností a nemohol by s nimi už ďalej nakladať. Darovacia zmluva zo dňa XX.XX.XXXX by tak bola absolútne neplatným právny úkonom, nakoľko žalovaná U.. Z. U. by nadobudla nehnuteľnosti od nevlastníka. Tento stav by bol rozpore so zásadou, podľa ktorej nik nemôže previesť na iného viac práv ako sám má, teda nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností.

20. V danom prípade pre rozhodnutie veci bolo potrebné posúdiť dve skutočnosti a to, či sa svedok G. Y. (obdarovaný) dopustil po darovaní nehnuteľností voči žalobcovi D. Y. (darcovi) takého konania, ktoré možno považovať v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka za hrubé porušenie dobrých mravov a tiež posúdenie skutočnosti, či darca pred podaním žaloby na súd, vyzval obdarovaného na vrátenie daru. Na pojednávaní žalobca uviedol, že hlavným dôvodom, prečo podával žalobu je to, že sa dopyčul, že matka obdarovaného sa mala vyjadriť, že mu predá aj strachu nad hlavou. Niekedy v lete 2020 sa obdarovaný mal dostaviť do domu na adrese T. XX, kde mal od neho a jeho bývalej manželky (starej matky obdarovaného) pýtať peniaze na výživné, ktoré mu dlhuje jeho otec (ich syn) a že keď mu ich nedajú, tak sa mal vyjadriť, „že to tu všetko porozbija“. Bola tam prítomná aj jeho dcéra. Svedok, obdarovaný G. Y. túto skutočnosť poprel, uviedol však, že sa niekedy v tom čase dostavil ku starkej, ale žiadne peniaze nepýtal, ani sa nevyhrážal. Stará matka sa mala vulgárne vyjadrovať na adresu jeho matky, a preto jej povedal, že tam už nepríde, ale sa nevyhrážal. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedkov, svojej bývalej manželky (starej matky svedka) a svojej dcéry. S poukazom na ustanovenie § 153 ods. 1 a 2 CSP, súd dôkaz výsluchom týchto svedkov nevykonával, pretože takýto návrh na vykonanie dokazovania nebol podaný včas. Žalobca mohol navrhnuť vykonanie takýchto dôkazov už v samotnej žalobe, keďže z jej obsahu je zrejmé, že ju písala osoba s právnickým vzdelaním. Vykonanie týchto dôkazov mohol navrhnuť aj vo svojich

ďalších vyjadreniach aj s prihliadnutím na to, že od podania žaloby už uplynulo viac ako jeden rok a pojednávania vo veci boli niekoľkokrát odložené. Keďže vypočutie týchto svedkov by znamenalo nariadenie ďalšieho pojednávania, súd preto na tieto prostriedky procesného útoku žalobcu neprihliadol a ním navrhnuté dôkazy nevykonal. V tomto smere preto žalobca nepreukázal, že by sa obdarovaný voči nemu dopustil v lete 2020 konania, ktorým by hrubo porušil dobré mravy. Žalobca v žalobe tvrdil, že obdarovaný a jeho matka sa voči nemu správajú vulgárne a obdarovaný mu neposkytol žiadnu pomoc. Žalobca nepredložil žiadny dôkaz o tom, že by sa obdarovaný voči nemu správal vulgárne. Navyše na pojednávaní uviedol, obdarovaný okrem incidentu v lete 2020 k nemu nesprával zle, nemali žiadne konflikty. Vyjadrenia žalovanej, matky obdarovaného na adresu žalobcu nie sú dôvodom na vrátenie daru. Správanie sa členov rodiny obdarovaného nemá na darovací vzťah žiadny dosah. Z uvedeného dôvodu súd nepovažoval za potrebné vypočuť ani samotnú žalovanú a syna žalobcu a preto dôkaz ich výsluchom nevykonal. Žalobca tiež nepreukázal, že by mu obdarovaný G. Y. neposkytol na jeho požiadanie pomoc. Sám uviedol na pojednávaní, že nikdy obdarovaného nežiadal o žiadnu pomoc.

21. Z darovacej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, ktorú v tom čase za obdarovaného uzatvárala so žalobcom jeho matka, vyplýva, že žalobca daroval nehnuteľnosti obdarovanému s tým, že mu ich umožní doživotne užívať. Právo doživotného užívania nehnuteľností však v prospech žalobcu ako darcu nebolo zapísané do katastra nehnuteľností, preto s poukazom na ustanovenie § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka toto právo nenadobudlo vecno-právne účinky. V tomto smere súd poukazuje na to, že samotný návrh o povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo dňa 15.10.2018 podpísal žalobca, preto si musel všimnúť, že súčasťou tohto návrhu nie je návrh na vklad vecného bremena spočívajúceho v jeho práve doživotného užívania darovaných nehnuteľností. Žalobca túto skutočnosť po dobu 12 rokov od darovania nijakým spôsobom neriešil. Ustanovenie § 151o, posledná veta Občianskeho zákonníka jasne stanovuje, že na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Súčasne platí zásada, že neznalosť zákona nikoho neospravedľuje. Žalobca síce býva v dome súp. č. XX v Obci Y., čo potvrdil aj obdarovaný, avšak mu nič nebráni, aby sa dohodol so žalovanou na zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania k nehnuteľnostiam, resp. v prípade jej nesúhlasu, aby podal na súd žalobu o zriadenie vecného bremena k nehnuteľnostiam. V tomto smere súd poukazuje na to, že za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať ani predaj darovanej nehnuteľnosti cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti jeho sviatkov a životných jubileí (R31/1999) - hoci sú osoby, ktoré takéto správanie veľmi zle znášajú. S prihliadnutím na zistené skutočnosti, súd preto dospel k záveru, že obdarovaný G. Y. hrubo neporušil dobré mravy, pokiaľ darované nehnuteľnosti previedol na žalovanú U.. Z. U..

22. Súd však nemal preukázané splnenie ani druhej podmienky, a to kvalifikovanej výzvy žalobcu na vrátenie daru, ktorá by obsahovala presne špecifikované dôvody, pre ktoré žalobca žiada od obdarovaného vrátenie daru a lehotu na vrátenie daru. Zákon nevyžaduje, aby výzva bola urobená v písomnej podobe, môže byť urobená aj ústne, čo však potom sťažuje dôkazné bremeno z hľadiska preukázania náležitostí tejto výzvy. Žalobca na pojednávaní uviedol, že po incidente v lete 2020 sa pokúsil obdarovaného telefonicky kontaktovať za tým účelom, aby mu oznámil, že žiada o jeho vrátenie darovaných nehnuteľností. Obdarovanému sa však nevedel dovolať a inak s ním nekomunikoval. Písomnú výzvu na vrátenie daru žalobca nepreukázal. Výzva na vrátenie daru nie je podľa názoru súdu ani súčasťou žaloby tak, ako to tvrdil právny zástupca žalobcu. V žalobe žalobca nevyzýva obdarovaného na vrátenie daru v určitej lehote, ale len rovno podáva žalobu o určenie vlastníckeho práva k daru. Okrem toho v žalobe sú uvedené iné dôvody na vrátení daru ako tie, ktoré uviedol žalobca na pojednávaní. Rozširovanie dôvodov na vrátenie daru v priebehu konania už nie je prípustné. Na základe uvedeného potom možno konštatovať, že žalobca podal žalobu aj predčasne, bez tohto, že by predtým žalovaného kvalifikovaným spôsobom vyzval na vrátenie daru, preto potom súd žalobu zamietol. Aj z tohto dôvodu súd potom nepovažoval za potrebné vypočuť žalobcom navrhnutých svedkov ani samotnú žalovanú.

23. O náhrade trov konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, žalovaná mala vo veci plný úspech, preto jej potom súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Pôvodne žalovanému G. Y. súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, nakoľko súd bol toho názoru, že zmenu strán sporu na strane žalovaného procesne zavinil pôvodne žalovaný, keď

po tom, ako bolo v priebehu konania zapísané vlastnícke právo žalovanej k sporným nehnuteľnostiam, nevyzval túto na spätný prevod nehnuteľností, v dôsledku čoho by potom žalobca nebol nútený podať návrh na zmenu strán sporu na strane žalovaného.

25. Vo veci bolo po začatí konania nariadené uznesením č. k. 12C/30/2020 - 4 zo dňa 02.11.2020 neodkladné opatrenie, ktorým súd pôvodne žalovanému G. Y. uložil povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom sporu. Vzhľadom na to, že v priebehu konania došlo k zmene strán sporu tak, že do konania namiesto žalovaného G. Y. vstúpila jeho matka U.. Z. U., súd bol toho názoru, že odpadli dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, preto potom zrušil toto neodkladné opatrenie s poukazom na ustanovenie § 334 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Banská Bystrica a to písomne dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), (363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.